CLEMENS KRAFT

Clemens Kraft AS

Folkemøte i Selbu

26. februar 2026

Agenda

- Hvem er vi?
- kontekst
- status kraft og klima
- arealbruk
- målbilde
- kraftverkets utforming
- alternativ B
- hydrologi
- konsekvensutredningsprogram
- fremdrift

Hvem er vi?

- etablert i 2006, eier og drifter 50 kraftverk
- et av de største småkraftselskapene i Norge
- eid av Allstad og CPV/CAP
- Allstad eies 100% av Nærings- og fiskeridep.
- Alt utbytte fra Allstad går til Kirkebevaringsfondet.
- CPV/CAP Pensionskasse Coop

Kontekst

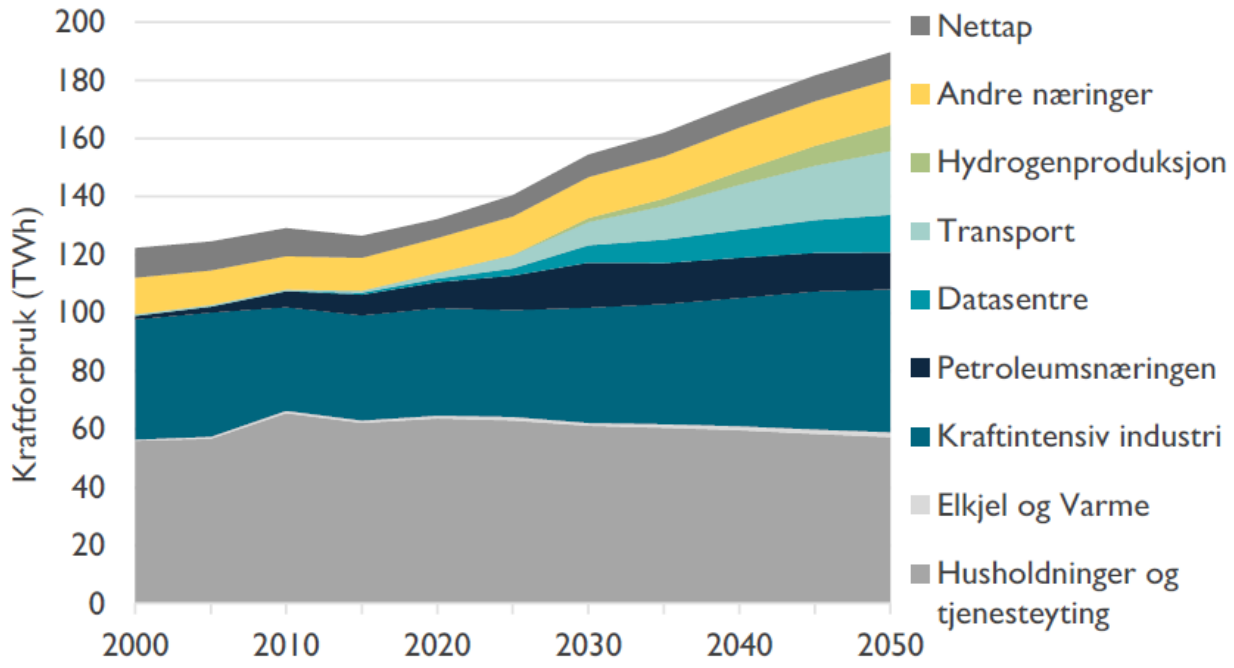

Figur 3-2: Historisk kraftforbruk og våre framskrivninger for Norge. Kilde: SSB og NVE.

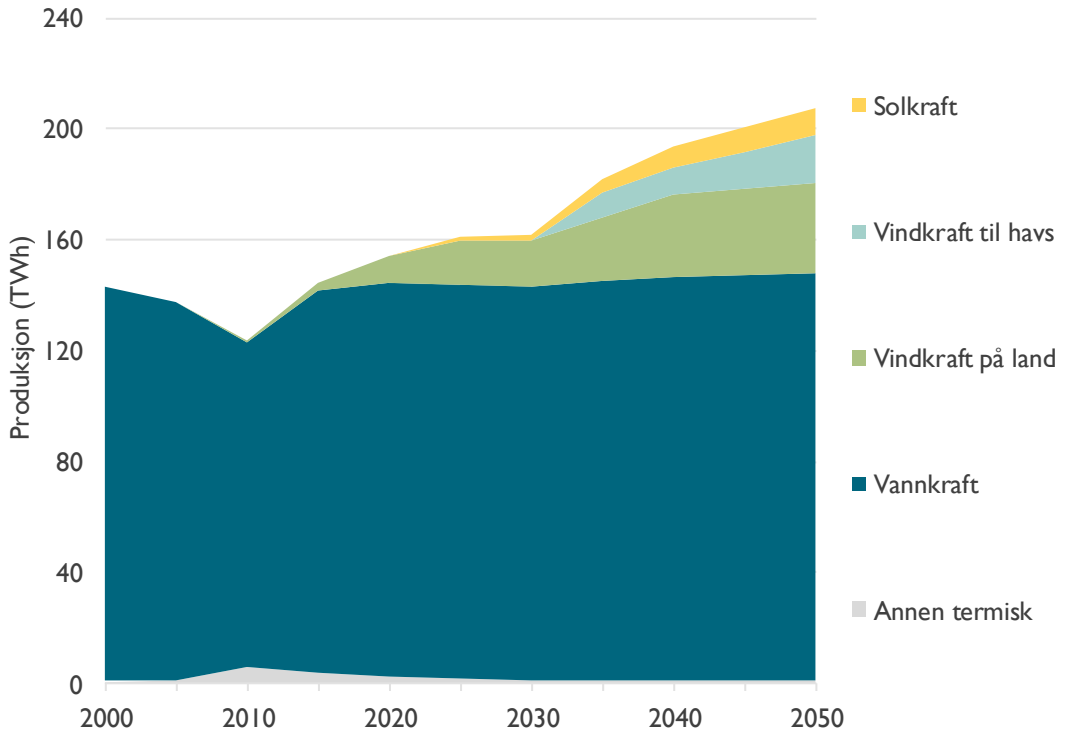

The Power Balance Gets Tighter — They Just Disagree on When and how much

Negative or zero power balance around 2030

Power balance predictions Norway | TWh

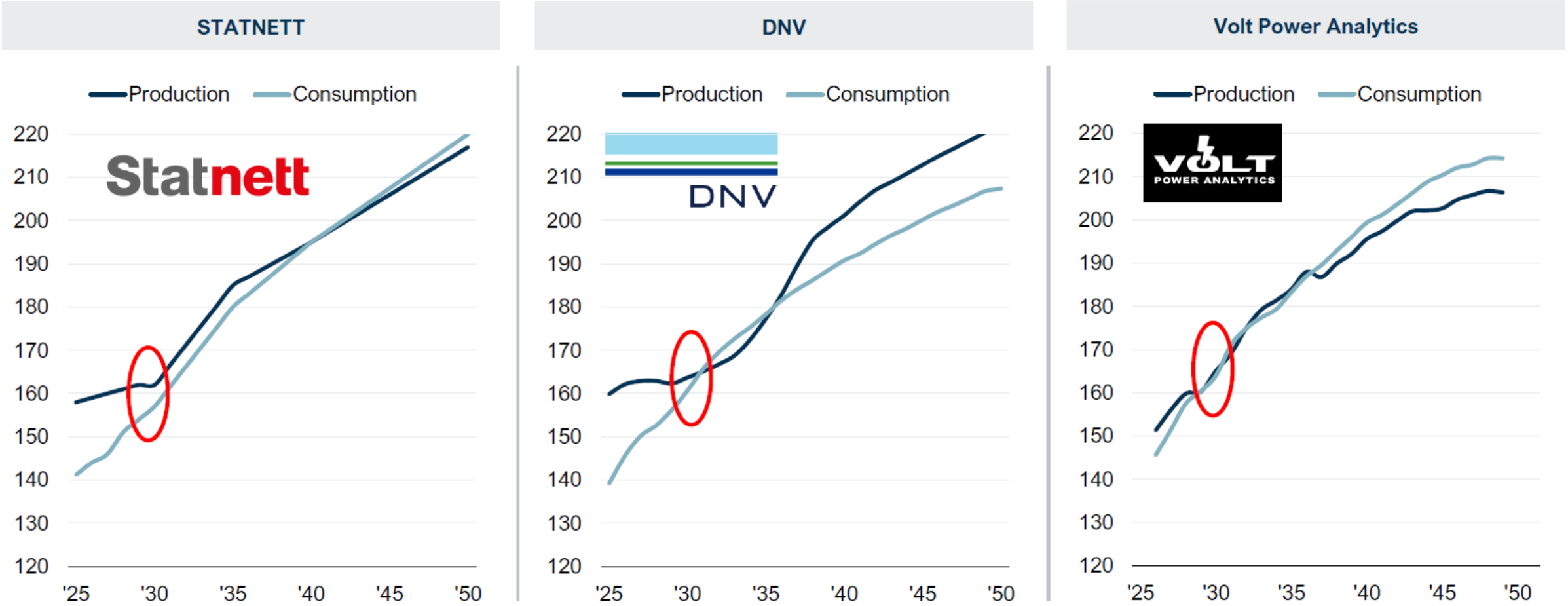

Kilde: NVE, Statnett

NESTEN FULL STOPP I NYE KONSESJONER

Permits new power | GWh, 2013-2025 (only Q1-Q3 for 2025)

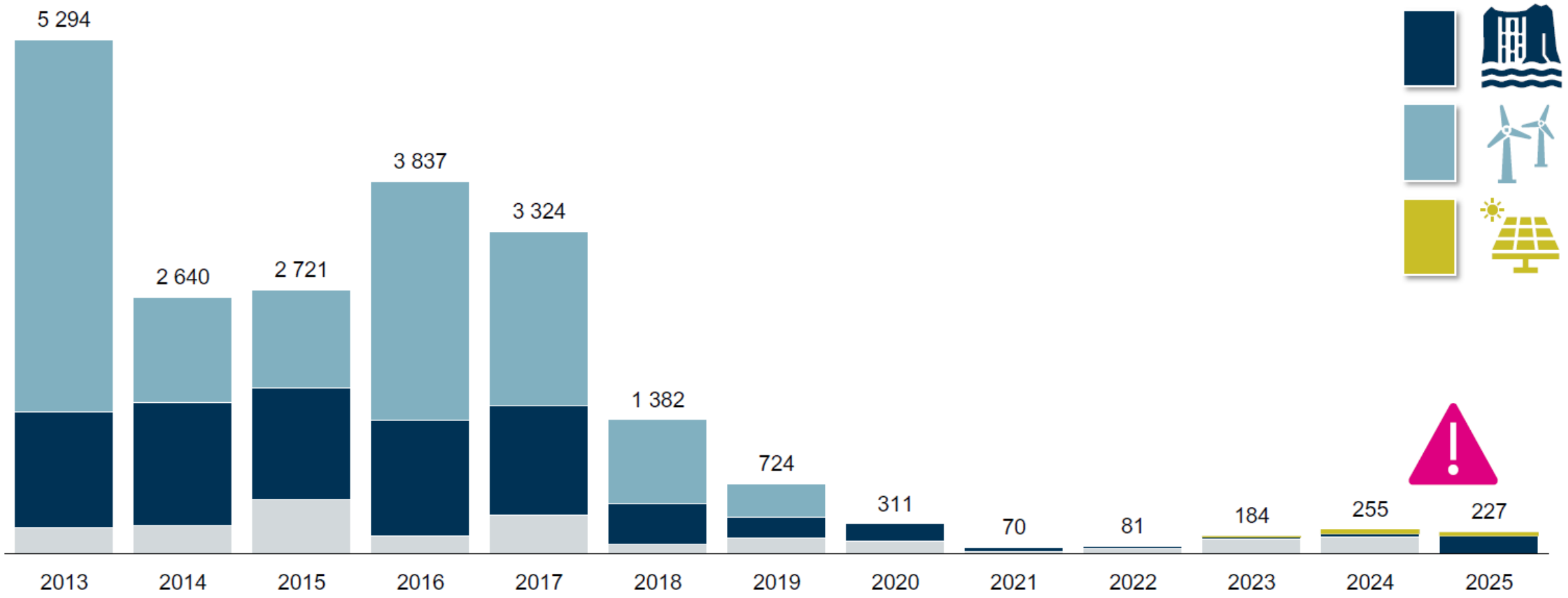

Kilde: NVE

Status Trøndelag

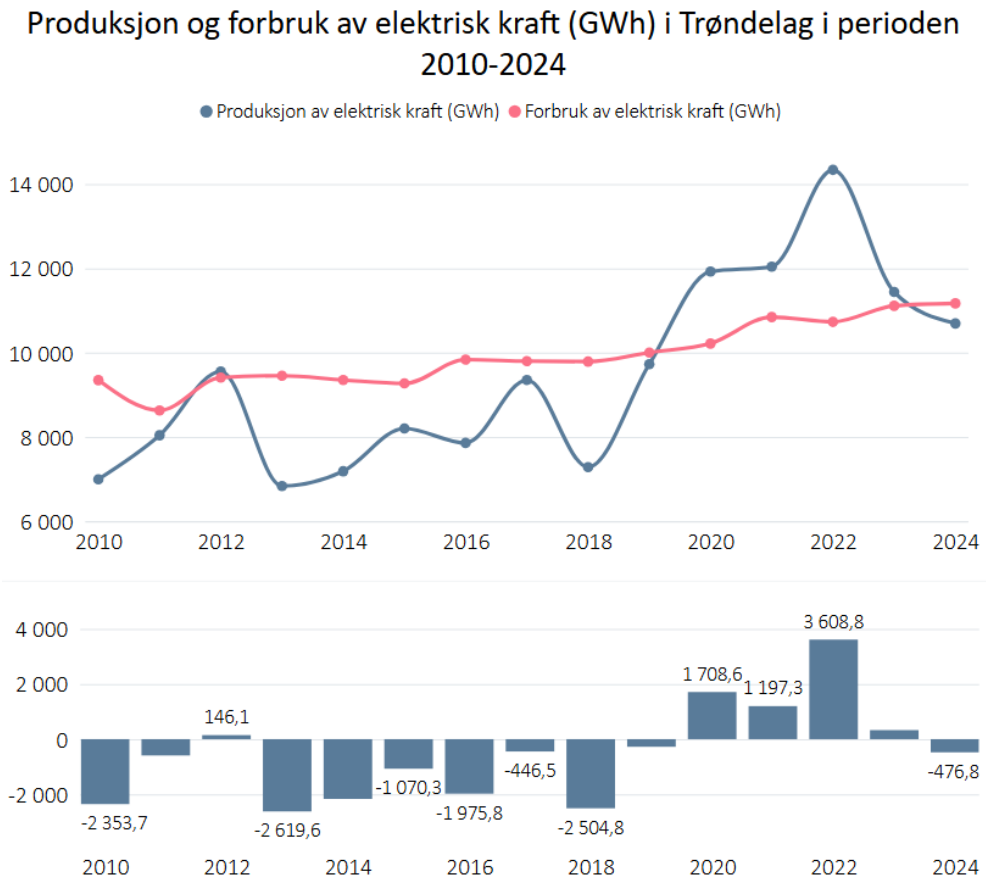

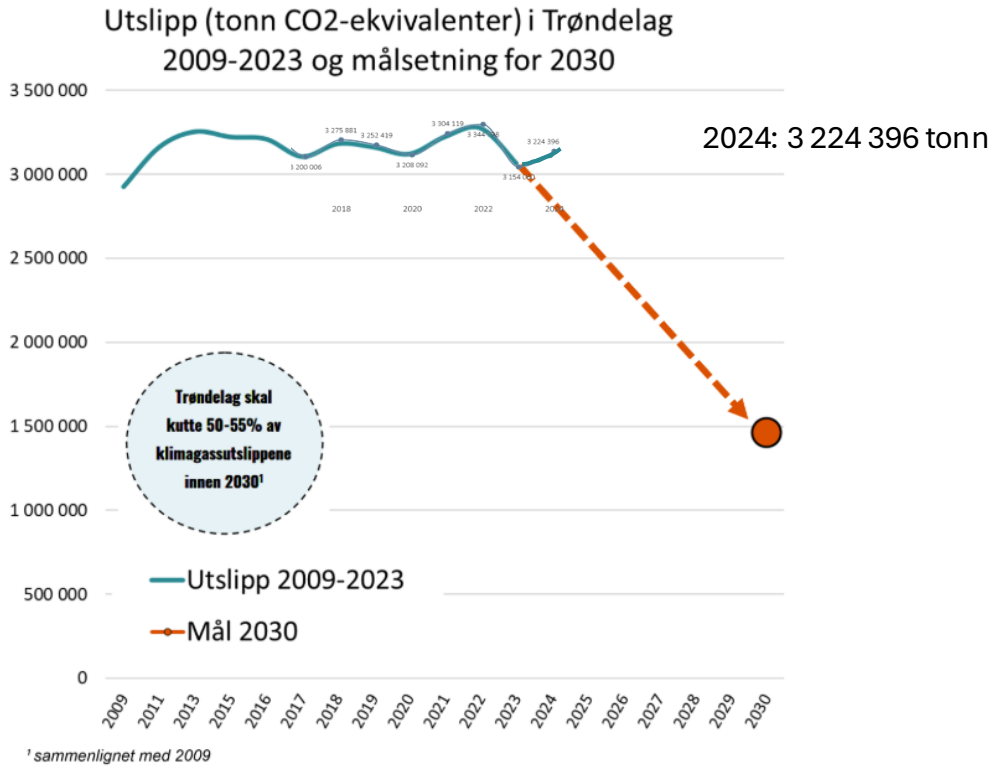

Utslipp (tonn CO2-ekvivalenter) i Trøndelag 2009-2023 og målsetning for 2030

Status Trøndelag

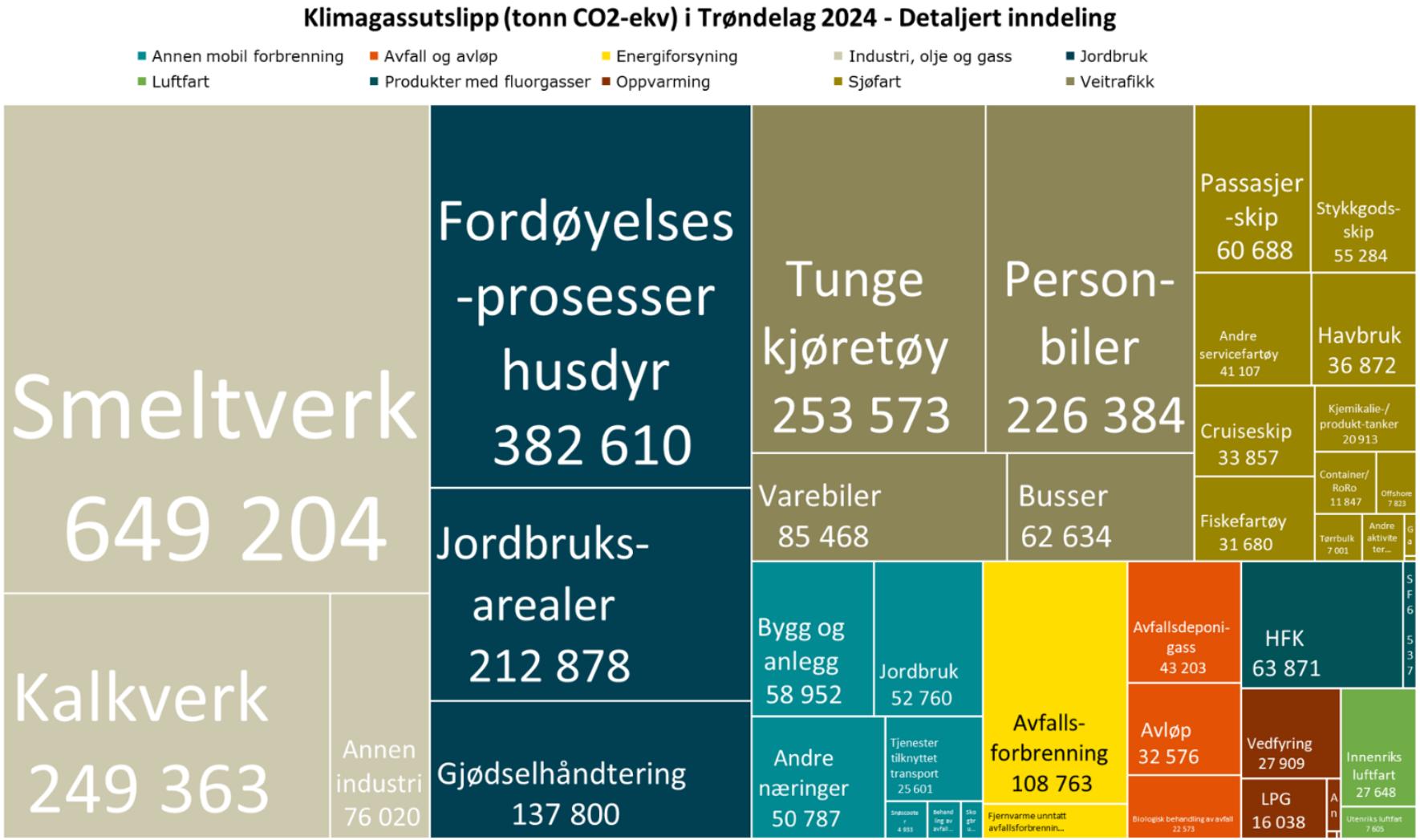

Eksempel

Kraftbehovet for et CO_2-fangst-, kompresjons- og kondenseringsanlegg på Holla er foreløpig beregnet til 6,9 MW_{el} når man forutsetter kompresjon og kondensering av en ren CO_2-strøm og et AMP/PZ-løsningsmiddel.

Dette vil gi en økning på 6 % sammenlignet med den totale elektriske effekten til ovnen på 112 MW. Det årlige elektriske energiforbruket, basert på årlig CO_2-fangst på **442 800 tonn**, er estimert til **55,1 Gw_{el}** per år med samme forutsetninger som ovenfor.

442 800
3 224 396
14 %

Garbergelva gir ca 70 GWh

Miljødirektoratets klimatiltak feb. 2026

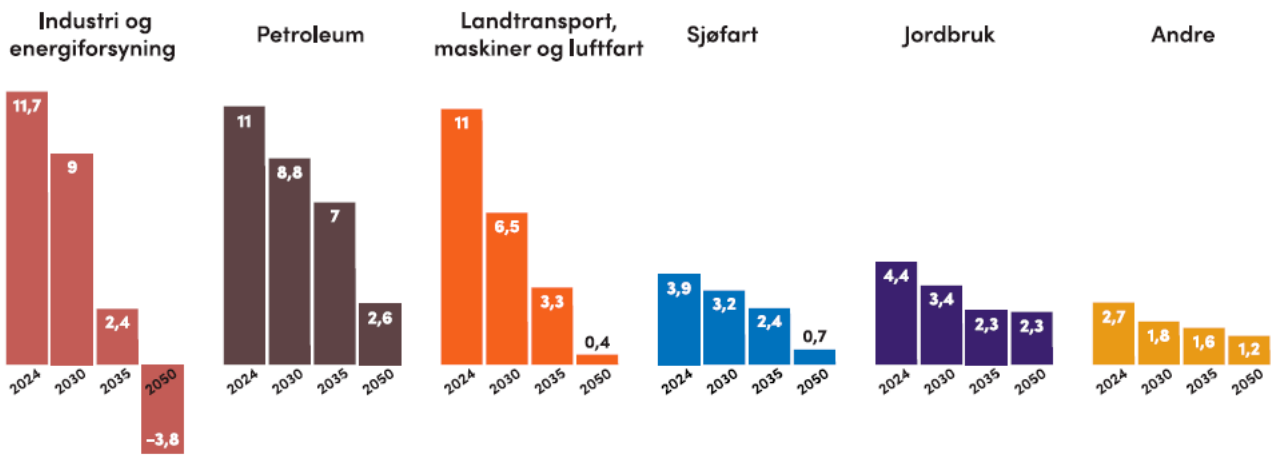

Figur 6. Sektorvis utslippsutvikling i hovedbanen som gir et nettoutslipp på 3,4 mill. tonn i 2050.

Tilgang på kraft er en forutsetning for å nå 2050-målet. I 2050 er utfallsrommet stort og er spesielt avhengig av aktivitetsnivået i industrien. Banene som tar oss til 90-95 prosent har et kraftbehov som er 55-96 TWh høyere i 2050 enn i dag. Aktiviteter utover klimatiltak kan også føre til økt kraftetterspørsel, men er ikke inkludert i vår analyse.

Miljø-direktoratet

Miljødirektoratets klimatiltak feb. 2026

ENØK-tiltak kan frigjøre kraft uten å bygge ned natur. Kraftigere virkemidler for energieffektivisering en viktig brikke i arbeidet med å redusere energibehovet og dermed redusere presset på areal og natur. Mer effektivt energibruk alene vil imidlertid ikke være tilstrekkelig til å dekke kraftetterspørselen fra klimatiltakene vi har utredet.

I henhold til statlig planretningslinje for arealbruk og mobilitet skal arealbruken prioriteres til de mest samfunnsnyttige formålene.[15] All nedbygging av natur innebærer negativ påvirkning. Det inkluderer konsekvenser for karbonlagre og evnen til framtidig opptak, arealenes evne til klimatilpasning, arter, naturtyper og leveområder for arter, landskap og friluftsliv. Norge trenger mer fornybar kraft og tilhørende utbygging av nett for å nå klimamålene. Fordi naturareal er en begrenset ressurs innebærer dette at nedbygging til andre formål da må nedprioriteres.

Miljø-
direktoratet

Status biologisk mangfold

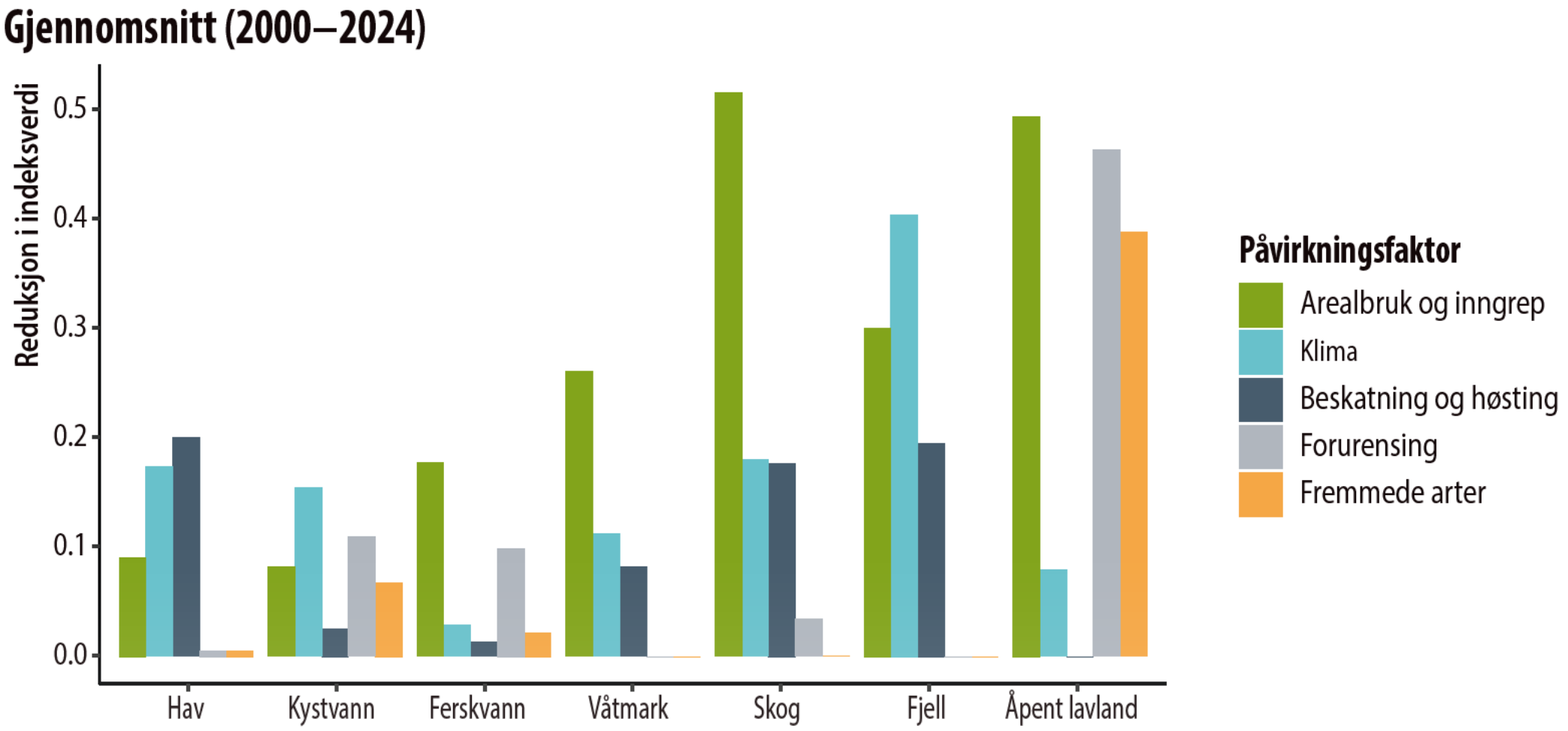

Støtte til ny utbygging av vannkraft

Figur 7. Syn på ulike fornybare kraftkilder: «Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander? (Uenig = «helt uenig» + «delvis uenig», Enig = «helt enig» + «delvis enig»). N = 4025.

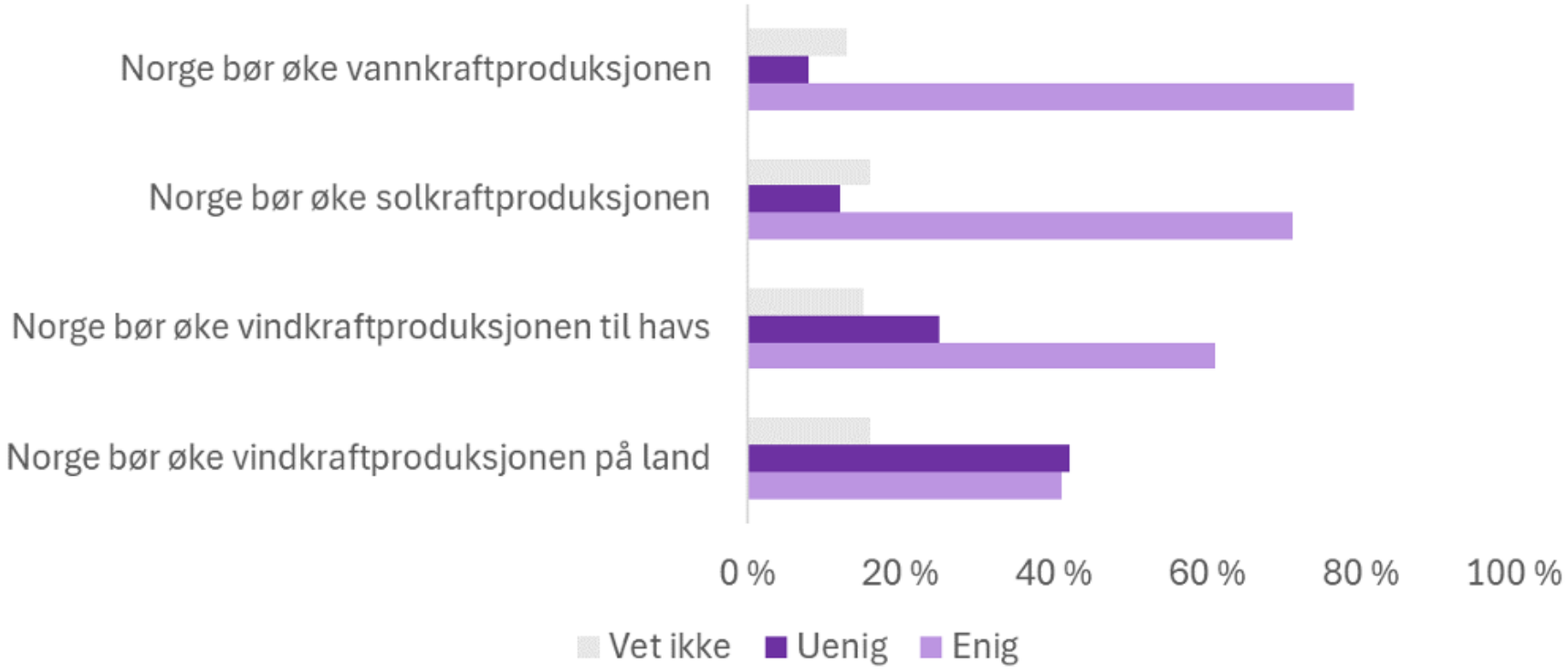

Kilde: Fornybar Norge - Samfunnsaksept for mer fornybar energi i kommunene

Arealbruk

Tabell 3-3 Arealbehov, permanent og midlertidig, for utbyggingsalternativene.

	Utbyggingsalternativ 1A		Utbyggingsalternativ 1B	
	Arealbehov permanent (da)	**Arealbehov midlertidig (da)**	**Arealbehov permanent (da)**	**Arealbehov midlertidig (da)**
Kraftstasjon i dagen (alt. 1B)			2,0	5,0
Dam og inntak	3,0	6,0	3,0	6,0
Veger Veg til inntak Veg til avløp/stasjon alt 1B	 2,5 1,0	 3,5 4,0	 2,5 1,0	 3,5 4,0
Deponi Ved inntak Sør for Stenhusvollvadet* Ved avløp området Litjmoen	 6,0 4,0 15,0	 10,0 6,0 20,0	 6,0 0,0 18,0	 10,0 0,0 22,0
Riggområder Ved inntak Ved Elvådalen (alt. 1A) Ved avløp området Litjmoen	 0 0 0	 2,0 2,0 3,0	 0 0 0	 2,0 0 3,0
Nettilknytning**				
Sum	31,5	56,5	32,5	55,5

** Areal disponert som grustak i dag.* *** Nye areal utover dagens linjetrase.*

Arealbruk

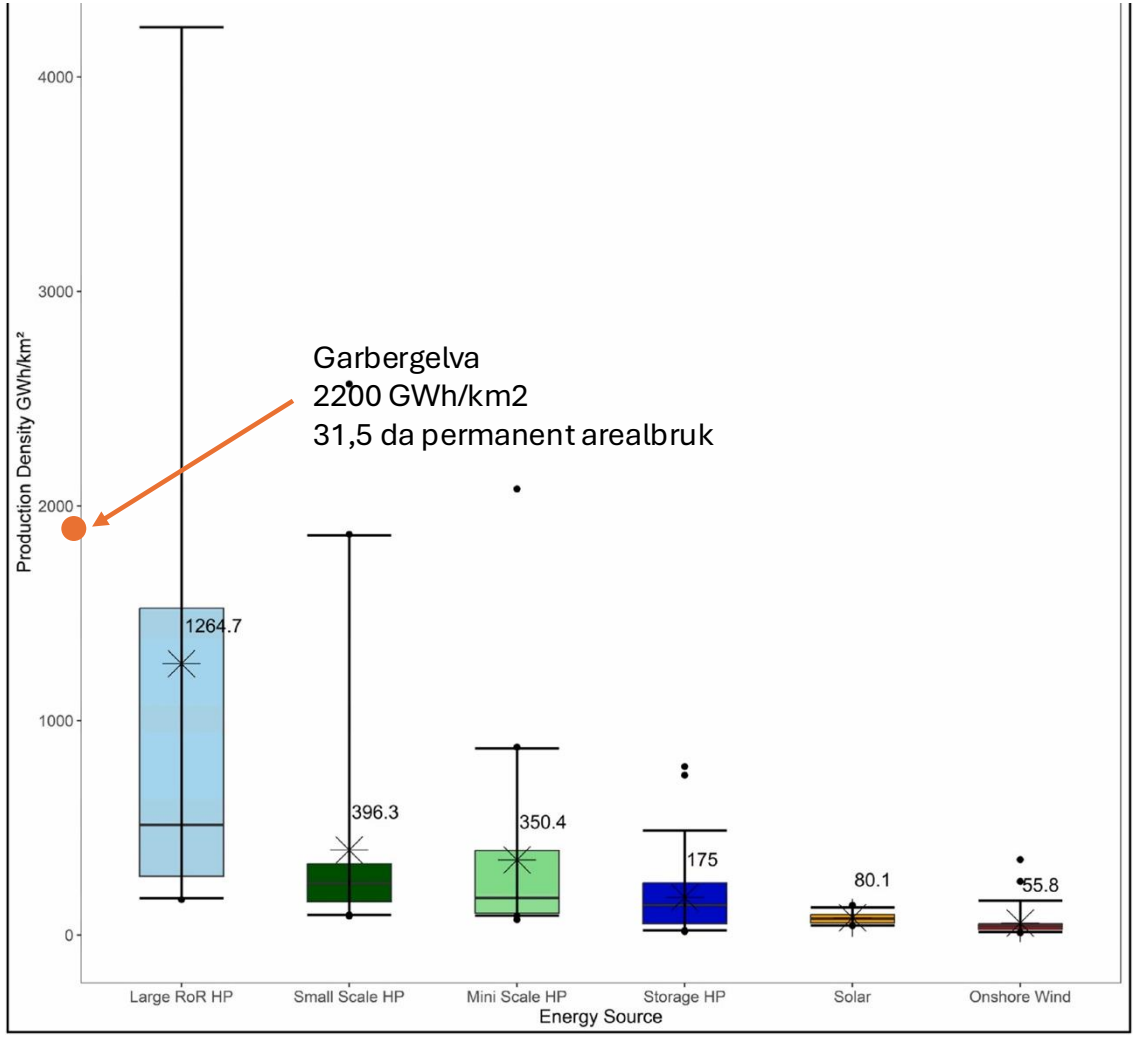

Store elvekraftverk | **Småkraft** | **Mikrokraft** | **Storkraft med magasin** | **Solkraft** | **Landbasert vindkraft**

Estimert arealbehov for å produsere 70 GWh

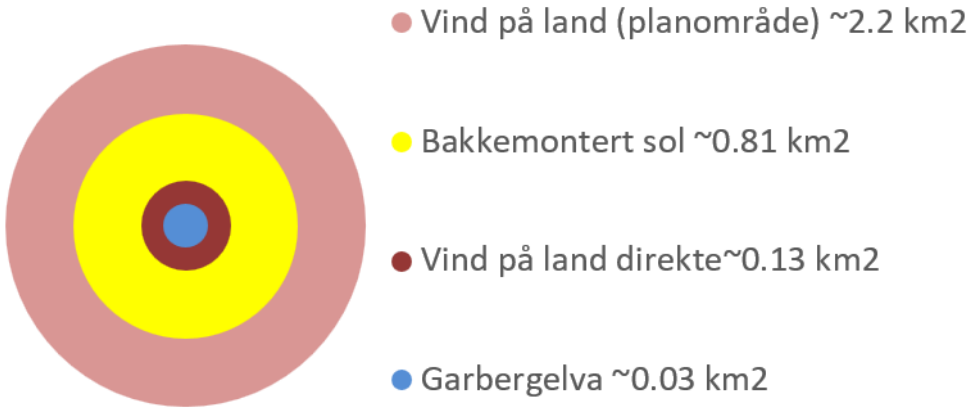

Renewable Energy
Volume 252, 15 October 2025, 123514

Land efficiency of renewable energy in Norway: A synthesis of footprint and production density

EUROPOWER

NVE: Potensialet til småkraft er dobbelt så stort som stor vannkraft

En ny beregning fra NVE viser at potensialet for ny småkraft er 14 TWh. Det tilsvarende tallet for stor vannkraft er 6 TWh

Haakon Barstad

Publisert 25. februar 2026, kl. 08.30

NVE publiserer i dag onsdag en beregning av potensial for ny, norsk vannkraft. Beregningen viser at det teknisk-økonomiske potensialet er rundt 20 TWh og 21 GW.

Målt i volum (TWh) er potensialet for småkraft 14 TWh, mot 6 TWh for stor vannkraft

Målt i effekt (GW) er det motsatt. Der er potensial i 17 GW for stor vannkraft, og kun 4 GW for småkraft.

KOSTNAD

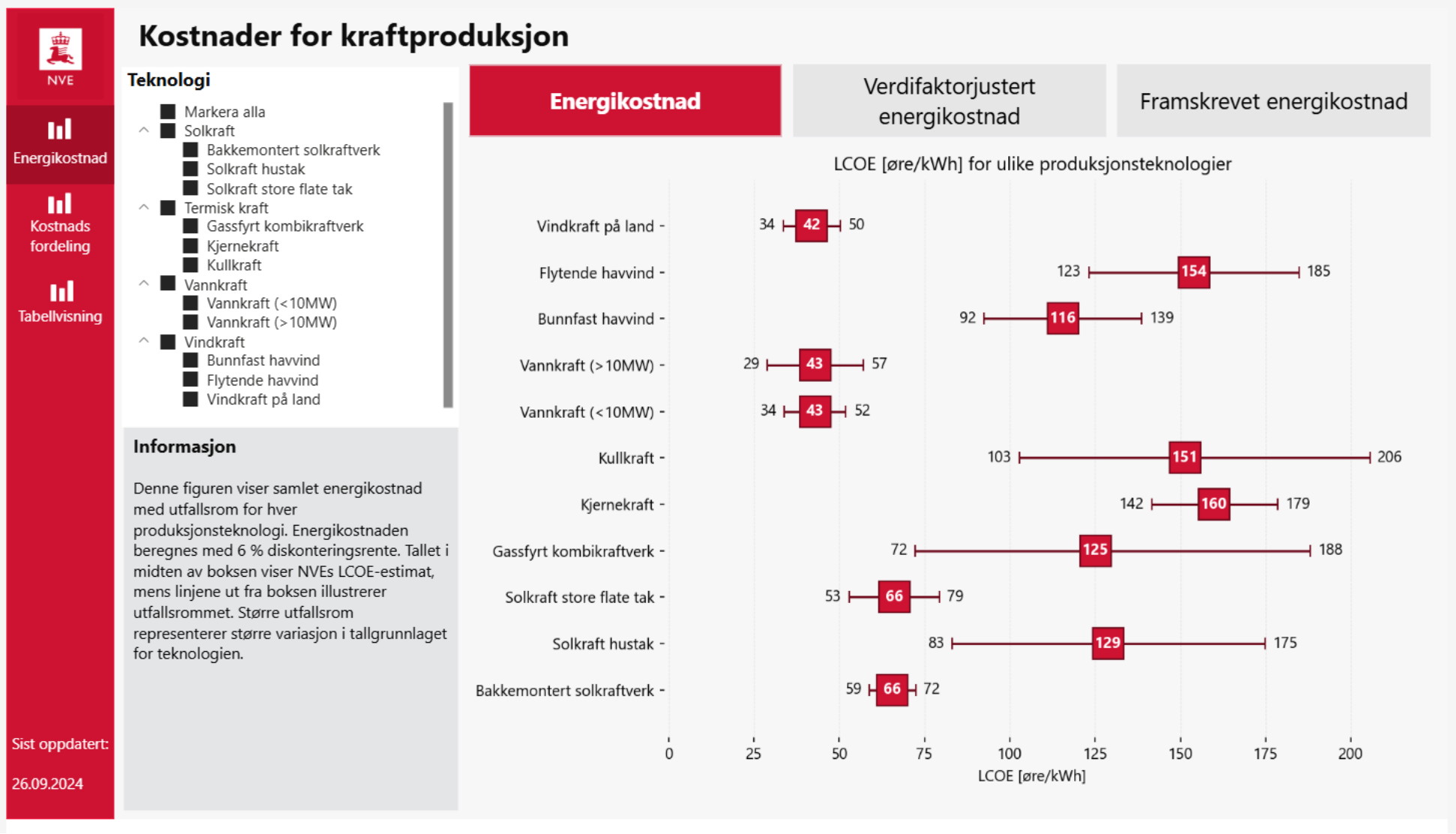
NVE
Energikostnad
Kostnads fordeling
Tabellvisning
Sist oppdatert:
26.09.2024
Kostnader for kraftproduksjon
Teknologi
Markera alla
Solkraft
Bakkemontert solkraftverk
Solkraft hustak
Solkraft store flate tak
Termisk kraft
Gassfyrt kombikraftverk
Kjernekraft
Kullkraft
Vannkraft
Vannkraft (<10MW)
Vannkraft (>10MW)
Vindkraft
Bunnfast havvind
Flytende havvind
Vindkraft på land
Informasjon
Denne figuren viser samlet energikostnad med utfallsrom for hver produksjonsteknologi. Energikostnaden beregnes med 6 % diskonteringsrente. Tallet i midten av boksen viser NVEs LCOE-estimat, mens linjene ut fra boksen illustrerer utfallsrommet. Større utfallsrom representerer større variasjon i tallgrunnlaget for teknologien.
Energikostnad
Verdifaktorjustert energikostnad
Framskrevet energikostnad
LCOE [øre/kWh] for ulike produksjonsteknologier
Vindkraft på land 34 42 50
Flytende havvind 123 154 185
Bunnfast havvind 92 116 139
Vannkraft (>10MW) 29 43 57
Vannkraft (<10MW) 34 43 52
Kullkraft 103 151 206
Kjernekraft 142 160 179
Gassfyrt kombikraftverk 72 125 188
Solkraft store flate tak 53 66 79
Solkraft hustak 83 129 175
Bakkemontert solkraftverk 59 66 72
0 25 50 75 100 125 150 175 200
LCOE [øre/kWh]

VERNA VASSDRAG

Blå omriss viser varna vassdrag

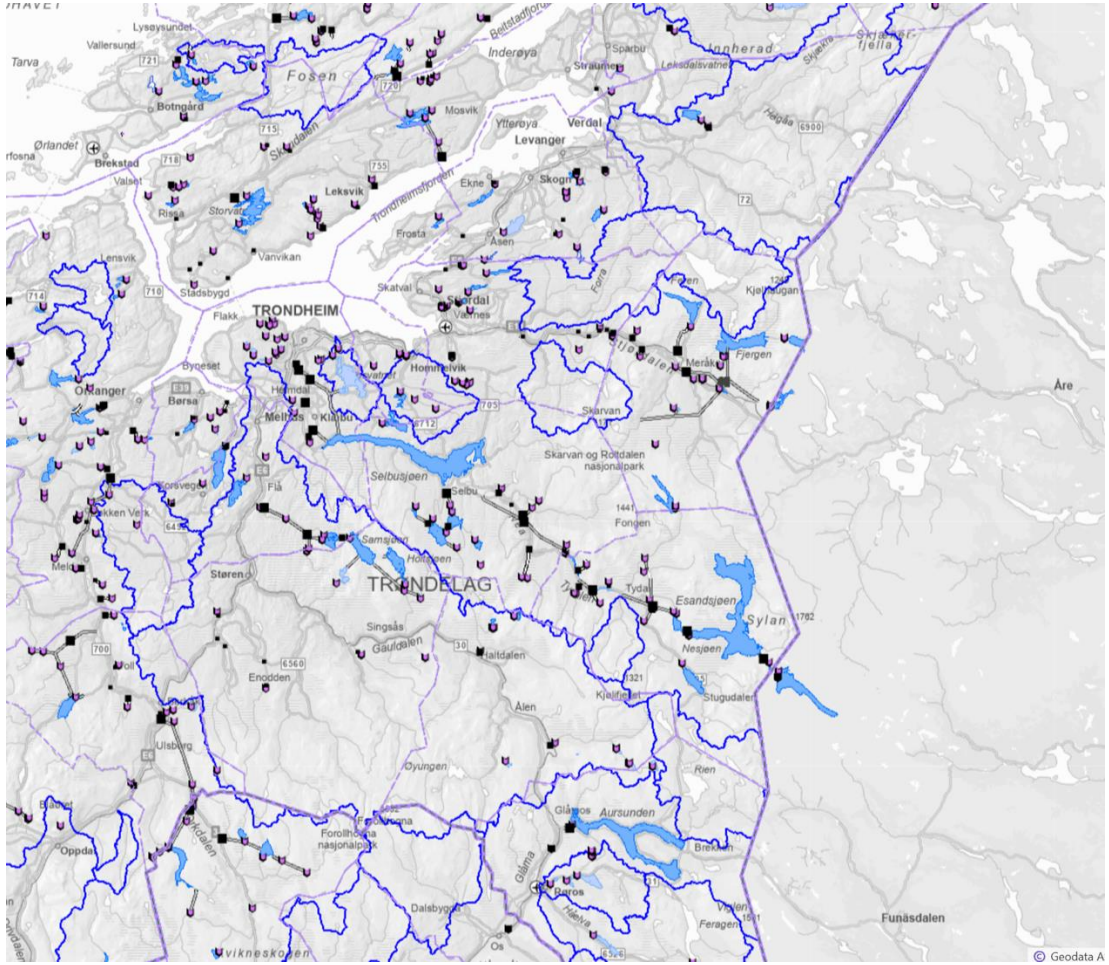

- Ca. 400 vassdrag (25-30%) er vernet
- Garbergelva har vært foreslått for supplering til verna plan senest 2023
- Ble ikke vedtatt etter at energi- og miljøkomiteen og energiminister frarådde utvidelse av vern

Hvorfor vannkraftverk I garbergelva?

CLEMENS KRAFT

- Norge trenger mer fornybar kraft for å:
  - Nå klimamål, redusere pågående tap av natur
  - Bidrar til grønn omstilling
  - Beholde og utvikle industri og arbeidsplasser
  - Garbergelva kan bidra med ca. 70 GWh
- Vannkraft uten store magasin trenger lite areal
- Vannkraft er relativt billig sammenlignet med andre alternativ
- De fleste støtter vannkraft sammenlignet med alternativene
- Ca 25-30% av vassdrag i Norge er vernet
- Oppgradering av nett
- Tilrettelegge for ny/oppgradering av industri
- Samfunnsnytte fra tunnelmasser (veier, nydyrking av mark, industrietablering/oppgradering etc.)
- Sysselsetting under bygging og drift
- Skatteinntekter til kommune

Målbilde

Vi skal bygge ut kraft for å tilrettelegge for grønn omstilling og redusere skade som følger av klimaendringer. Dette kan gjøres med lite arealbruk og lite tap av verdifull natur.
Truede arter og naturtyper skal sameksistrere med Garbergelva kraftverk

Prosjektet - kart

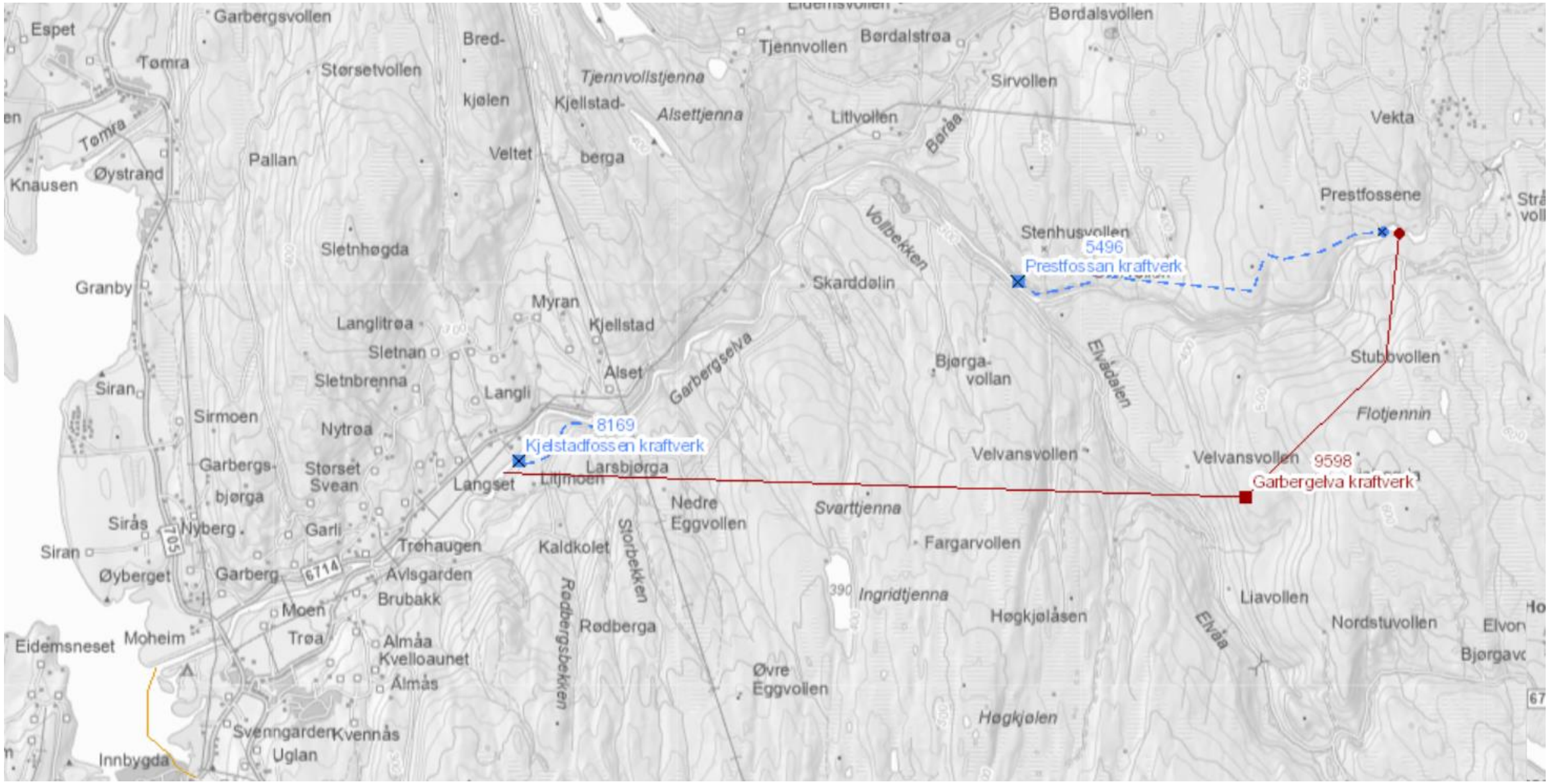

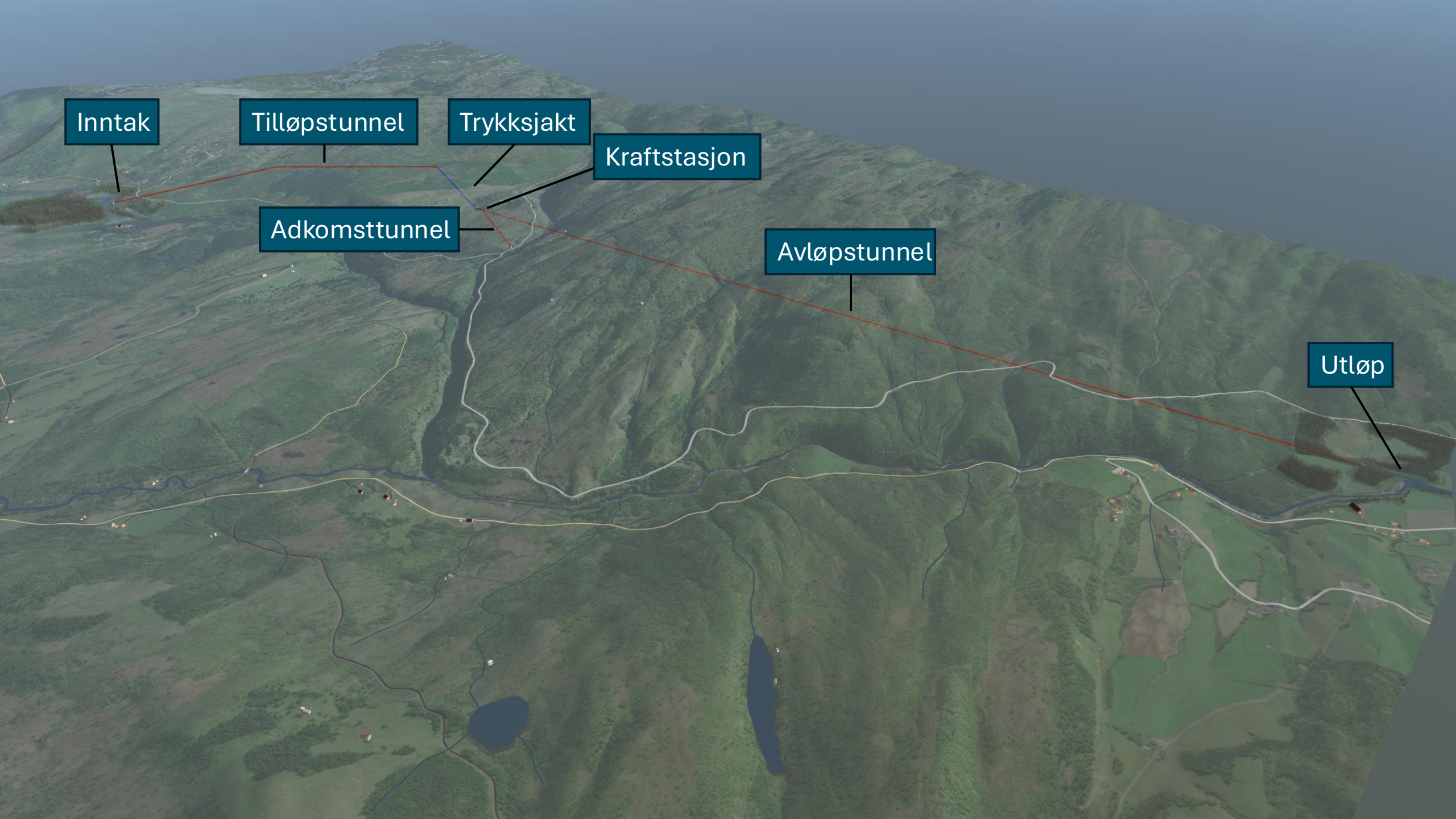
Inntak
Tilløpstunnel
Trykksjakt
Kraftstasjon
Adkomsttunnel
Avløpstunnel
Utløp

Inntak
Tilløpstunnel
Trykksjakt
Kraftstasjon
Avløpstunnel
Adkomsttunnel

Inntak
Tilløpstunnel
Adkomsttunnel
Trykksjakt
Kraftstasjon
Avløpstunnel

Adkomsttunnel
Portal

Garbergelva utløpsområde

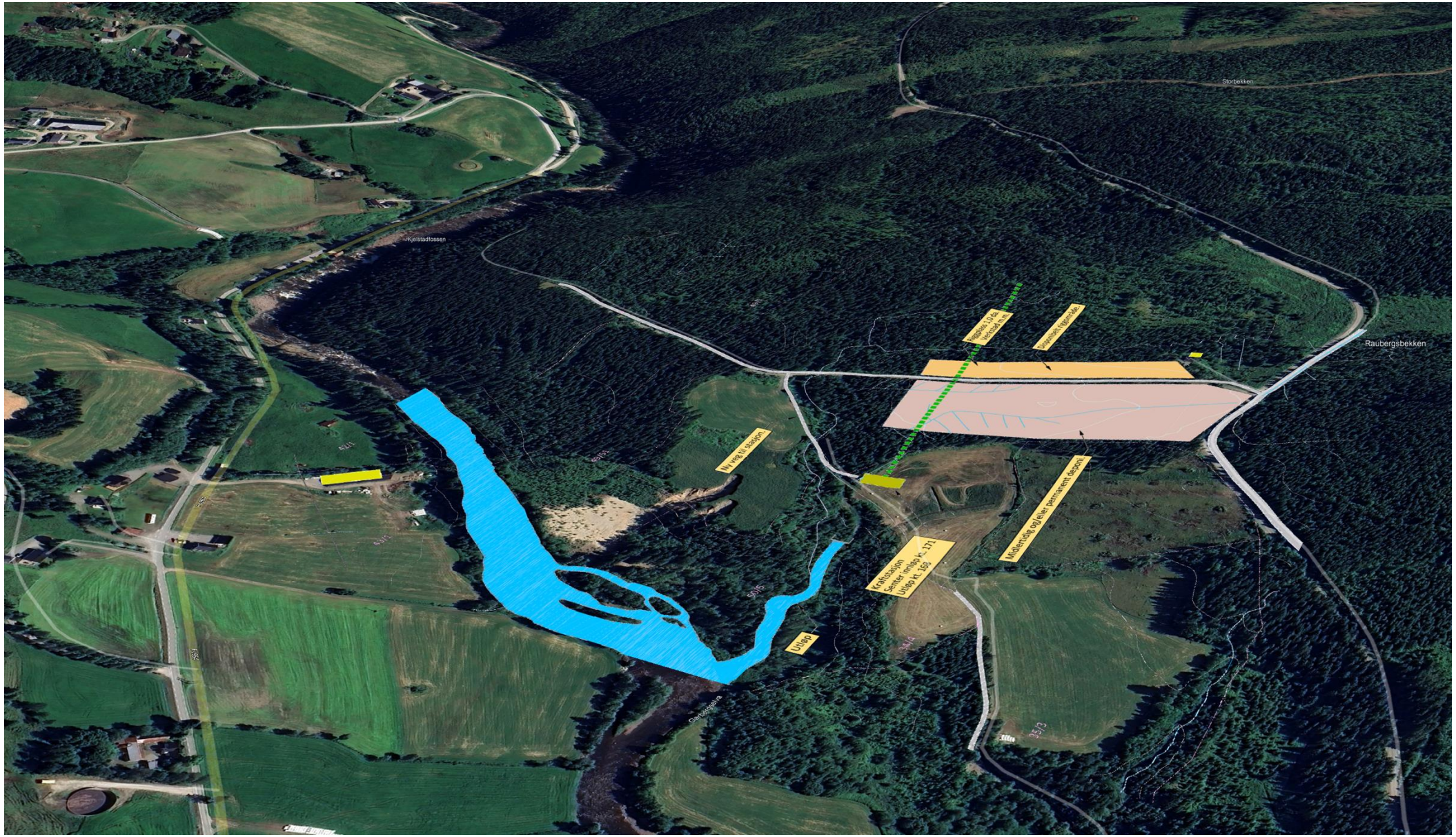

Elvådalen adkomsttunnel kraftstasjon

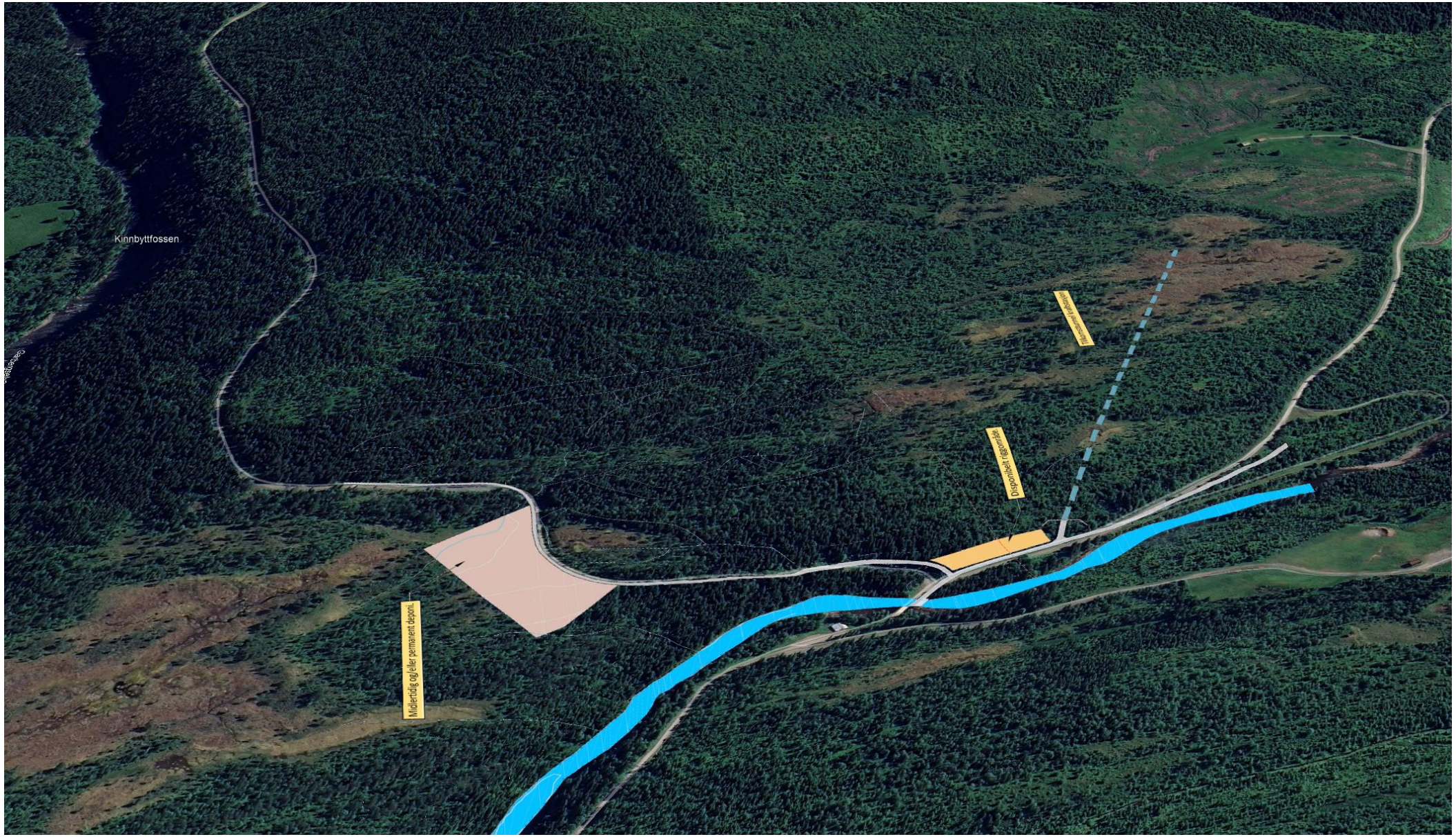

Inntak

Midlertidig gjelder permanent design
Kanal
Inntak/tunnelpåhrogg
Dam HRV kt. 464,0
Storprestfossen
Disponibelt riggområde.

Eksempel: deponi og portal Tokagjelet

Eksempel: dam og inntak Tokagjelet

Alternativ B

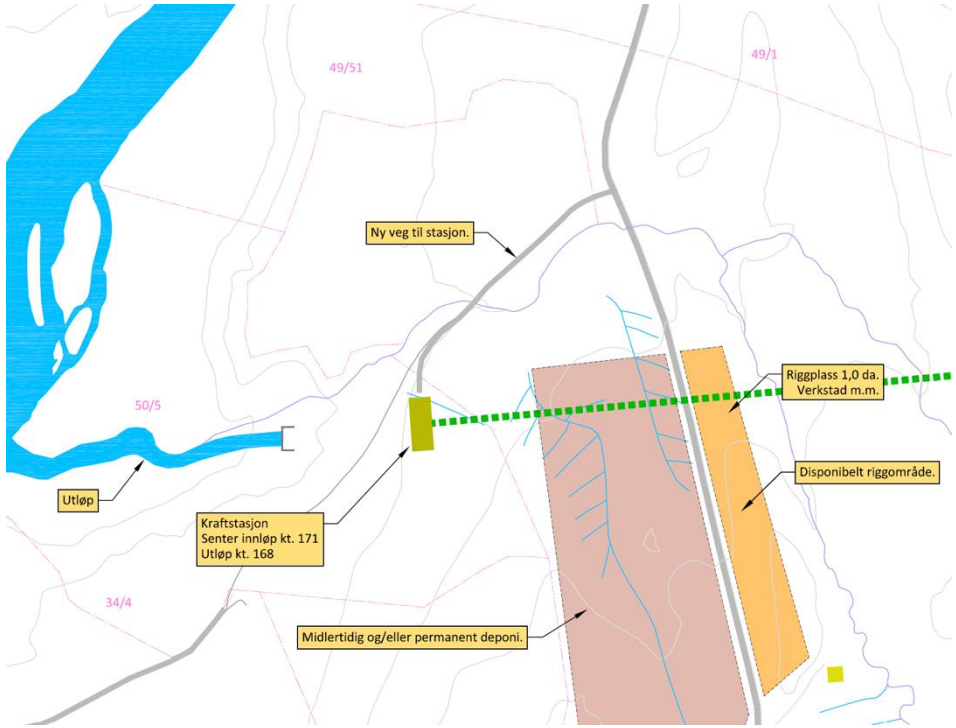

- Dam/Inntak og tilløpstunnel lik som alt A.
- Kraftstasjon i dagen nede ved Litj-moen
- Adkomsttunnel og anleggsaktivitet ved Elvådalen utgår
- Større aktivitet ved Litj-moen, den lengste tunnelen sprenges ut herfra og rør monteres inne i tunnel
- Vannføring i elv er lik for A og B
- Det produseres noe mindre kraft som følge av friksjonstap i rør.

Vannføring

Før og etter en utbygging i et normalår (2004)

Tabell 5-3. Antall dager med endret vannføring på berørt strekning.

Normalt år (2004)	Alt 1 A/B
Antall dager turbinen står	42
Antall dager med overløp	45
Antall dager med minstevassføring	278

Kjelstadfossen

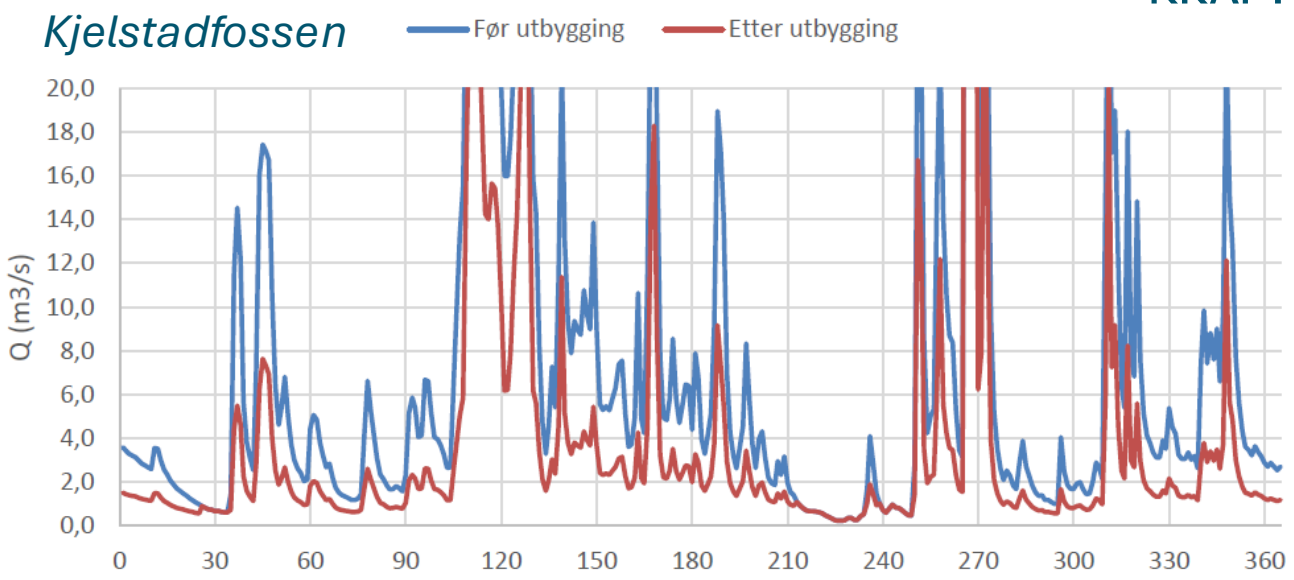

Prestfossen

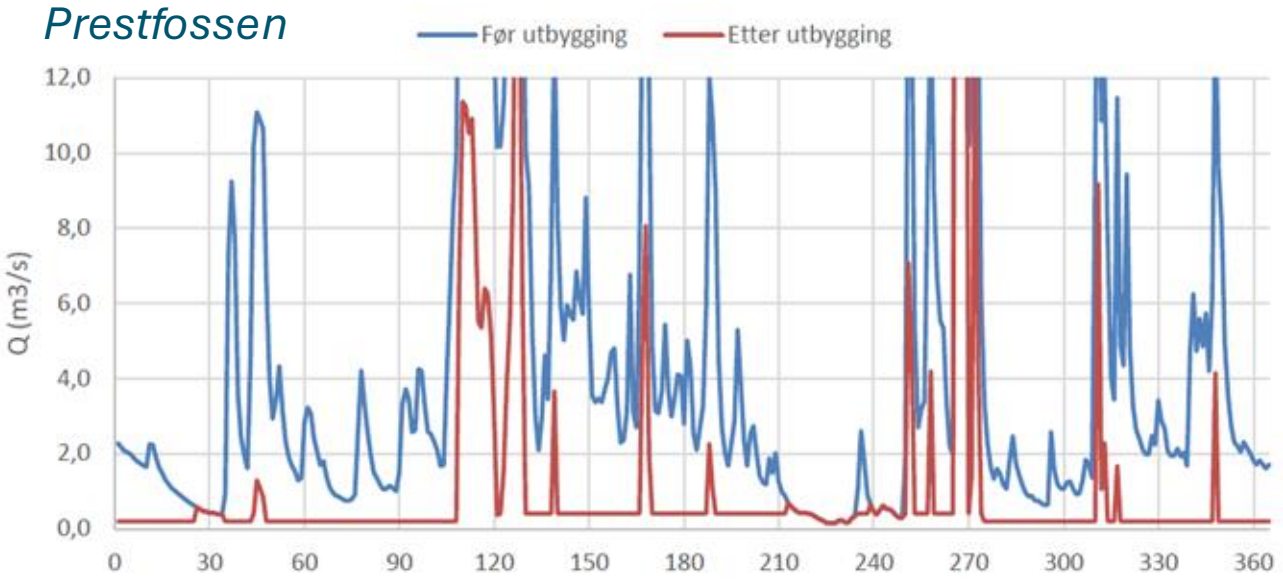

Vannføring

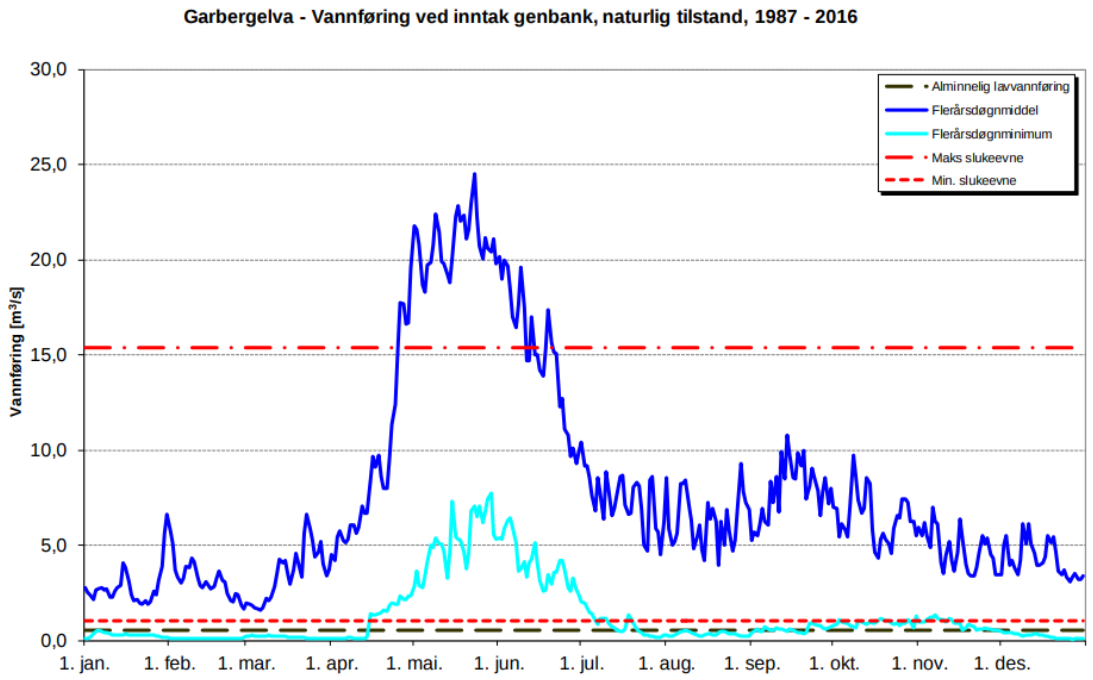

Figur 2.3 - Flerårsstatistikk vannføring, døgnverdier

I Tabell 2-3 vises hvor mye vann som slukes i kraftverket, samt avrenning fra restfeltet med og uten minstevannføring.

Kjeldstadfossen kraftverk søknad

Kjelstadfossen

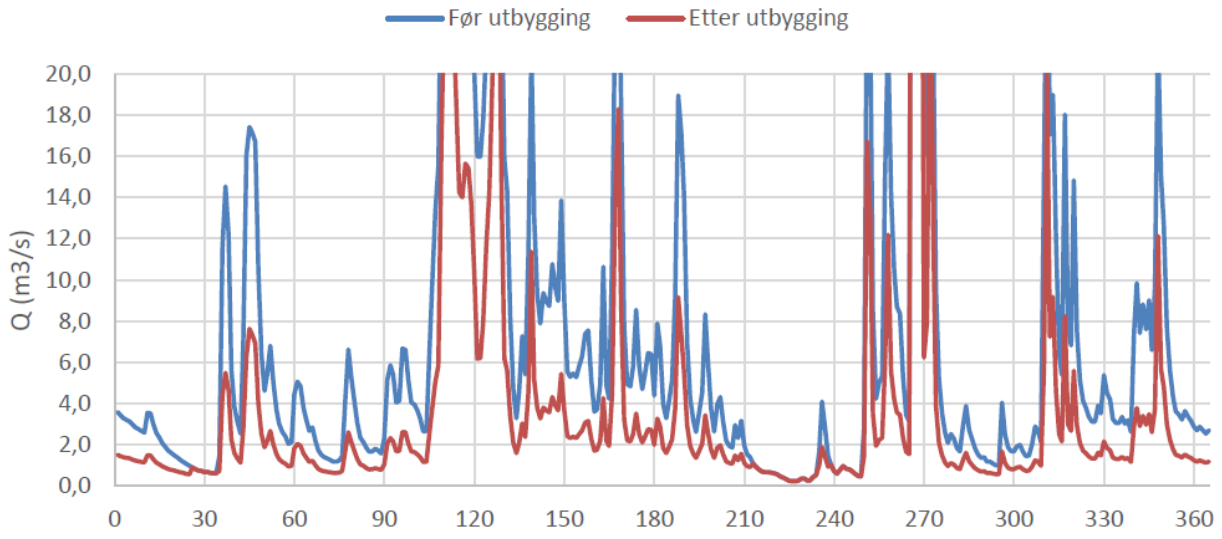

Før og etter en utbygging i et normalår (2004)

Vannføring

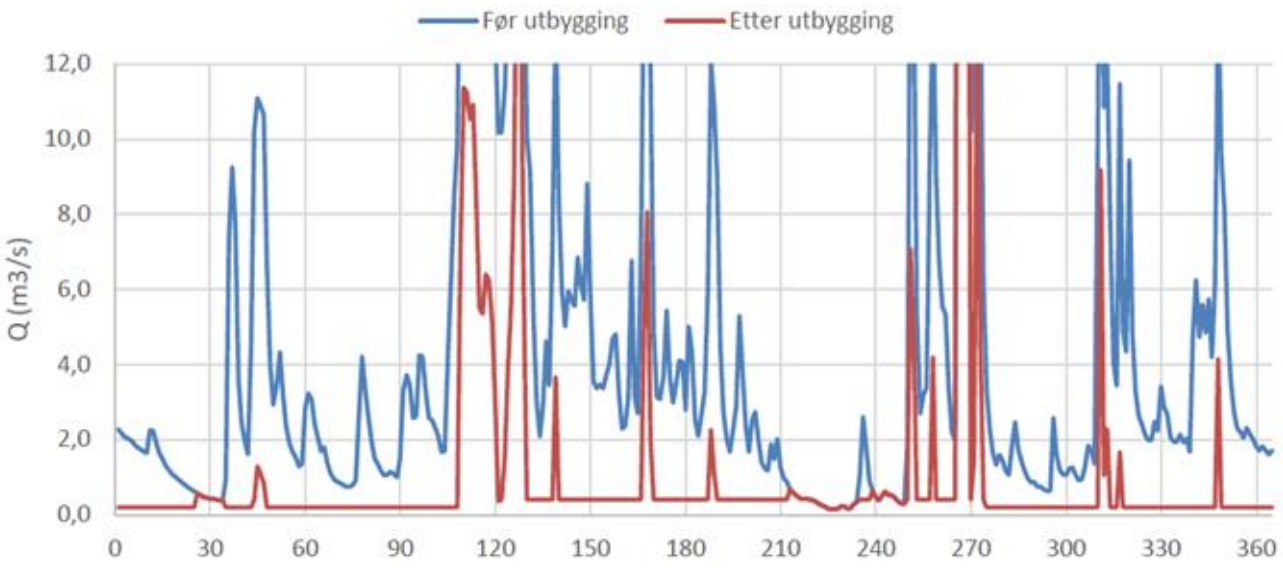
Før utbygging
Etter utbygging
Q (m3/s)
12,0
10,0
8,0
6,0
4,0
2,0
0,0
0
30
60
90
120
150
180
210
240
270
300
330
360

Utdrag fra Forslag til utredningsprogram

Innledning

- Det er utarbeidet et forslag, som er sendt til NVE.
- Høringsprosess og NVE påvirker forslaget.
- Flere miljøtema kan inkluderes i konsekvensutredningen.
  - Der NVE ser behov for mer info
  - Der høringsparter belyser tema som ikke er ivaretatt

Fra Melding med utredningsprogram (kap 5.18)

FAGTEMA	KU	Metode for utredning	Begrunnelse/kommentar
Hydrologisk grunnlag	Nei		Faktiske målinger i vassdraget, beskrives i konsesjonssøknad.
Erosjon og sedimenttransport	Nei		De store flommene vil forekomme som før
Naturfare	Ja		Kombinasjon av skrivebordsstudie og evt. grunnundersøkelse
Naturmangfold på land	Ja	M-1941	Konsekvensutredning som egen fagrapport
Naturmangfold i vann (og sjø) og vannmiljø	Ja	M-1941	Konsekvensutredning som egen fagrapport
Kulturmiljø	Ja	M-1941	Beskrives i konsesjonssøknad, ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~
Friluftsliv	Ja	M-1941	Beskrives i konsesjonssøknad, mulig behov for egen fagrapport. ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~
Reiseliv	Nei		Friluftsliv antas som dekkende.
Landskap	Ja	M-1941	Beskrives i konsesjonssøknad, ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~

FAGTEMA	KU	Metode for utredning	Begrunnelse/kommentar
Verdensarv	Nei		Ikke en del av et verdensarvområde
Naturressurser	Ja	V 712	Beskrives i konsesjonssøknad, ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~
Reindrift	Ja	V 712	Beskrives i utgangspunktet i konsesjonssøknad. Dialog med reindriftsnæringa opprettet, der utredningsutforming er tema. ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~
Elektromagnetiske felt	Nei	M-1941	Trolig ikke nødvendig, men avdekker ifm. konsesjonssøknad
Forurensning (støv, støy, grunn)	Ja	M-1941	Beskrives i konsesjonssøknad, ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~
Klimagassutslipp	Ja	M-1941	Beskrives i konsesjonssøknad, ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~
Samfunn	Ja	M-1941	Beskrives i konsesjonssøknad, ~~KU vurderes som ikke nødvendig.~~

Fagrapporter naturmangfold

På land

- NiN kartlegging av naturtyper (gjeldende metodikk)
- Ekstra fokus på rødlistearter (feks. kryptogamer)
- Fuglekartlegging
  - Eget notat knyttet til sensitive arter (UO, store rovfuglarter)
- Konsekvensvurderes etter M-1941 i egen rapport
  - Sweco med hovedansvar
  - Kryptogamer vurderes av fageksperter
- Samme verdi på en del områder
  - Endret påvirkning da restfelt er endret.
  - Ikke påbegynt, ingen konklusjoner
- Aktive høringsparter forventes

I vann

- Alle elver og bekker som påvirkes undersøkes
- Samla belastning på vassdragsnatur
- Konsekvensvurderes etter M-1941 i egen rapport
  - Vannforekomster (iht. vannforskriften)
    - Økologisk og kjemisk tilstand
  - Akvatiske arter og deres leveområder
    - Ørret, fremmede og rødlista arter
    - Bunndyrundersøkelser
  - Mulig ny metodikk for naturtyper i vann kommer til anvendelse.
  - Effekt av økt restvannføring på funksjonsområder for storørret vurderes
  - Ikke påbegynt, ingen konklusjoner

Kartleggingsområder (blå) og registrerte naturtyper (lilla)

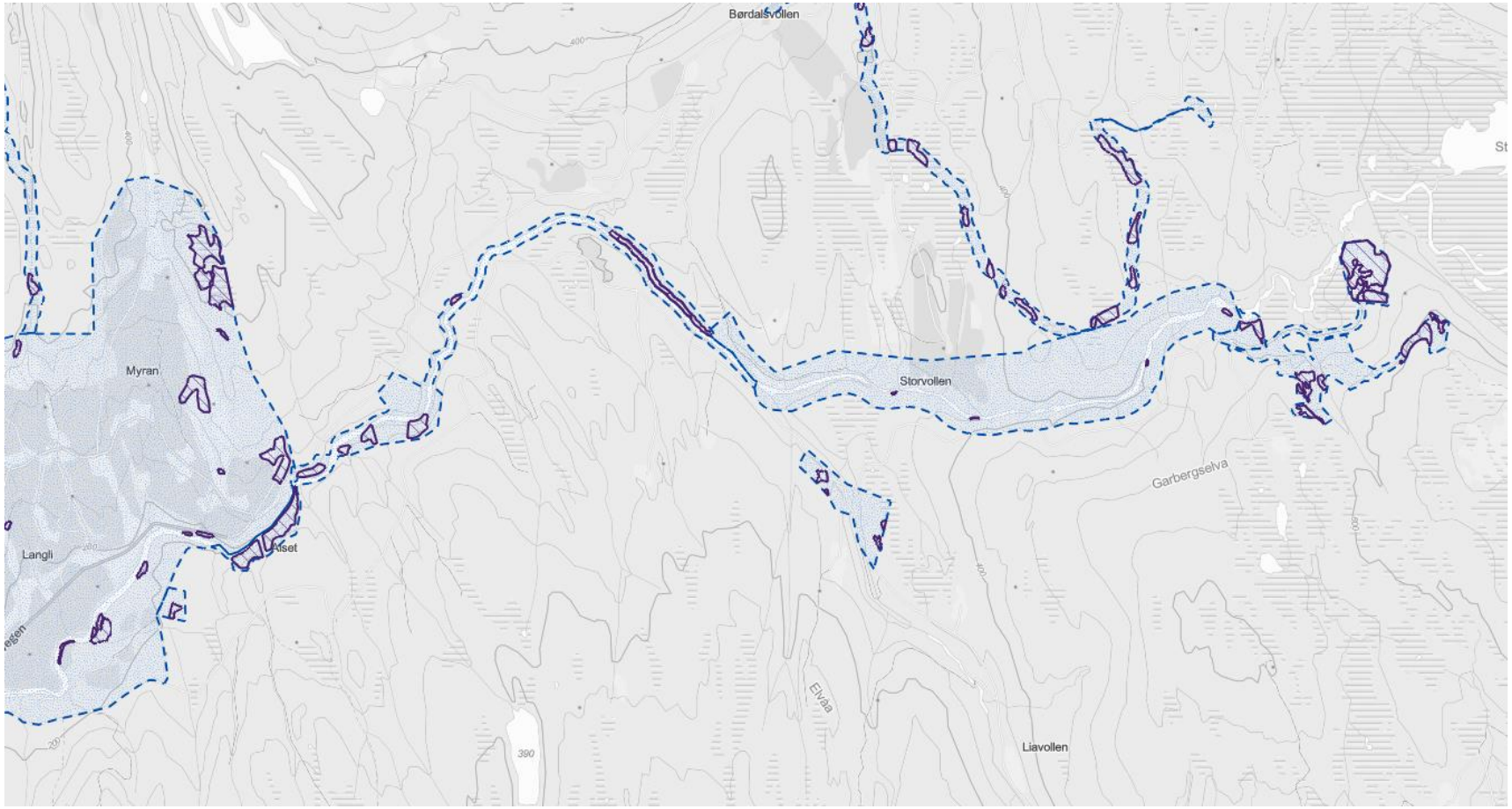

Friluftsliv

- Beskrive kvaliteter som har betydning for naturopplevelser
- Avdekke bruk av område
  - Alle aktiviteter (jakt, fiske, tur, elvesport m.m.)
  - Samtaler med aktuelle ressurspersoner
- Konsekvensvurderes etter M-1941
- Aktive høringsparter forventes

Feltmessig avgrensing av naturtype.

Reindrift

- Konsekvensutredes etter Statens vegvesens håndbok V 712
- Kontakt med reindriftsnæringa
  - Mulig ekstern ekspertise utfører utredningen

Påbegynte prosesser

- Kartlegging av mose, lav og sopp i 2025
  - Innleid ekspertise fra eksterne aktører
- Naturtypekartlegging i 2025
  - Vurdering av naturtyper i konsekvensutredningen
- Vannføringsmålinger med oppstart i 2025
  - Danner et bedre bilde på vannføringen i elva gjennom året
  - Vil danne et bedre beslutningsgrunnlag
- Fuktighetsmålinger med oppstart i 2025

Idémyldring i tidligfase

- Fisketrapp i Kjelstadfossen.
- Slipp av minstevannføring for å opprettholde elvas verdi for bekkekløfter, akvatisk miljø, kajakkpadling og fossene som landskapselementer.
- Tilrettelegging for padling.
- Avtale stans av kraftverk i perioder med mye turgåing med Prestfossan som utfluktsmål.
- Tiltak for å utrydde bestander av gjedde og ørekyt i de nedre delene av elva.
- Naturlig revegetering i berørte områder.
- Tiltak for å ivareta flomtvebladmose og andre kryptogamer.
    - Utlegging av vekstmedium i egnende leveområder.
    - Tiltak for å opprettholde nødvendig luftfuktighet.
        - Forskningsbidrag for å øke kunnskapsgrunnlaget knyttet til flomtvebladmose.

FREMDRIFTSPLAN

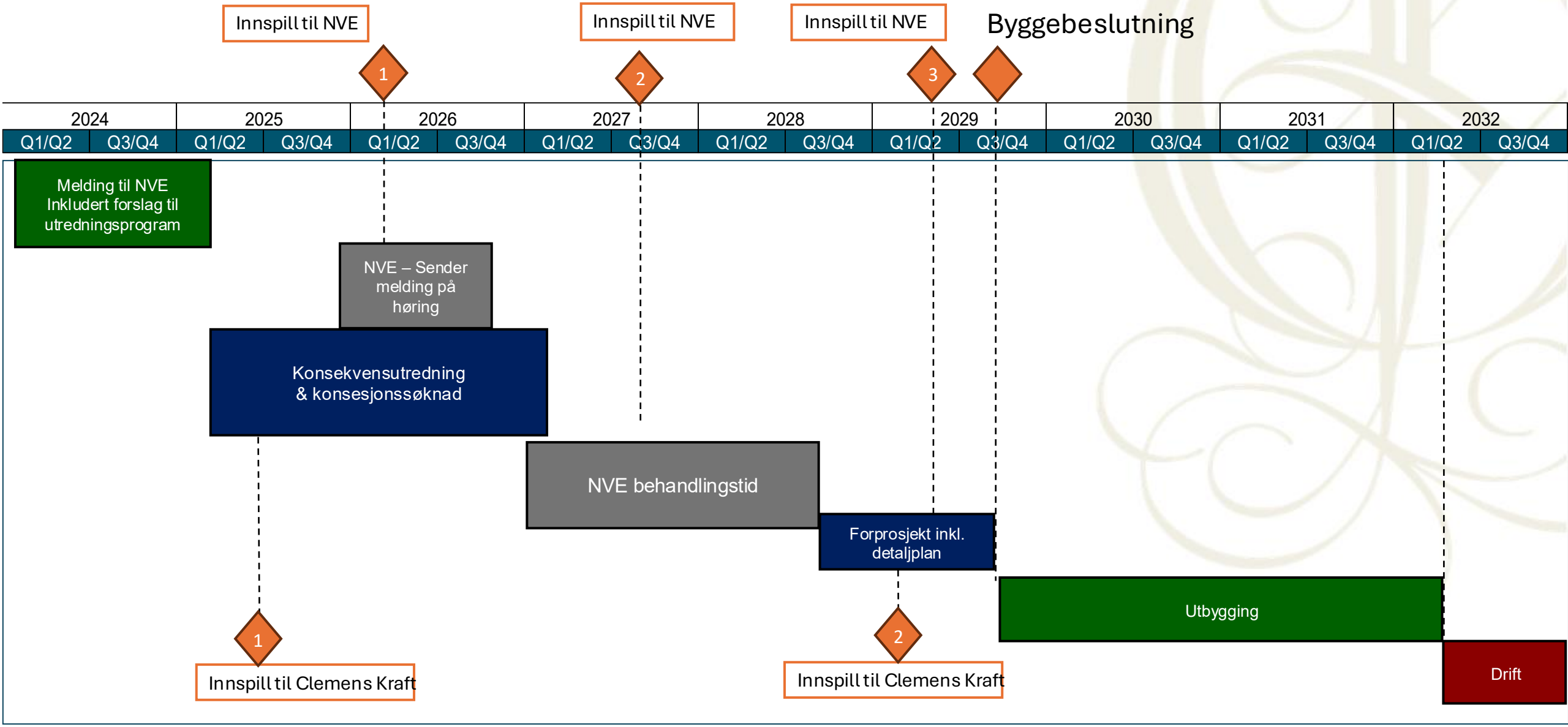

Clemens Kraft

Fridtjof Nansens plass 6
0160 Oslo
Norway

www.clemenskraft.no

CLEMENS
KRAFT